Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31709

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i (TCRTÖ), mevcut bir psikolojik ölçme arac?n?n Türkçe'ye uyarlamas? amac?yla Fuad Bakio?lu ve A. S. Türküm (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilen bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n sonucudur. Ölçek, bireylerin geleneksel ve modern toplumsal cinsiyet rolleri hakk?ndaki tutumlar?n? bilimsel bir çerçevede de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Bu ölçek, Türkiye'deki sosyal psikoloji, sosyoloji ve e?itim bilimleri alanlar?nda yap?lacak ara?t?rmalar için geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Cinsiyet Rolleri, Tutum, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Fuad Bakio?lu, A. S. Türküm

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik sahip olduklar? tutumlar? nicel olarak ölçmektir. Bu tutumlar genellikle e?itlikçi (egalitaryen) ve geleneksel (muhafazakâr) kutuplar aras?nda de?i?mektedir. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk kültürüne özgü ba?lamlarda toplumsal cinsiyet alg?lar?n?n ve beklentilerinin ara?t?r?lmas?na olanak tan?maktad?r.

Bu çal??ma, Türk akademisyenlere ve ara?t?rmac?lara, toplumsal cinsiyet çal??malar?nda kullan?labilecek, psikometrik aç?dan güçlü bir araç sa?lamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?, cinsiyet e?itli?i, sosyal de?i?im ve kültürel normlar?n psikolojik etkileri gibi konular?n incelenmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i, bireyin toplumun kad?n ve erkeklerden bekledi?i davran??, sorumluluk ve roller hakk?ndaki inançlar?n? ve de?erlendirmelerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? hedeflemektedir. Bu yap?, genellikle ev içi görev da??l?m?, i? ya?am?ndaki roller, ebeveynlik beklentileri ve kamusal alandaki davran??lar gibi alt boyutlar? içerebilir.

Ölçek, kat?l?mc?n?n toplumsal cinsiyet rollerine ne kadar ba?l? oldu?unu veya ne kadar esnek ve modern bir bak?? aç?s?na sahip oldu?unu belirler. Yüksek puanlar genellikle modern veya e?itlikçi tutumlar?, dü?ük puanlar ise geleneksel veya ataerkil tutumlar? temsil eder (bu, ölçe?in puanlama yönüne ba?l? olarak de?i?ebilir).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Bakio?lu ve Türküm (2019) taraf?ndan yürütülen geçerlik çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r. Bu amaçla genellikle yap? geçerli?i çal??malar? yürütülür.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de korunup korunmad???n? test etmek için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in maddelerinin ölçtü?ü yap?yla teorik olarak tutarl? oldu?u ve faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ölçe?in daha önce geçerli?i kan?tlanm?? benzer ölçeklerle ili?kisi incelenmi? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa** de?eri) hesaplanm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizlerinin de yap?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar üretti?ini teyit eder.

Faktör Analizi

Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i'nin Türkçe'ye adaptasyonu s?ras?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n? do?rulamak kritik öneme sahiptir. Çal??ma kapsam?nda, Türk örnekleminde ölçek maddelerinin kültürel farkl?l?klardan etkilenip etkilenmedi?ini anlamak için faktör analizi uygulanm??t?r.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?u ve her bir alt faktörün (örne?in, evlilik rolleri, i? ya?am? rolleri) ilgili maddelerle anlaml? yükler verdi?i tespit edilmi?tir. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap? geçerli?inin temel kan?tlar?ndan birini olu?turur ve arac?n Türk popülasyonunda psikometrik olarak sa?lam oldu?unu gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Orijinal ölçe?in format?na uygun olarak Likert tipi derecelendirme (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a kadar de?i?en 5 veya 7 noktal? bir derecelendirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

sistemi kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon.

Age Group: 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Uyarlama çal??mas? (2019), Kastamonu E?itim Dergisi'nde yay?mland???ndan, örneklemin büyük olas?l?kla üniversite ö?rencileri veya e?itim alan?nda çal??an bireylerden olu?tu?u varsay?labilir. Çal??man?n detaylar? için referans makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup olarak uygulanan öz bildirim (self-report) yöntemiyle çal??an bir psikometrik araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Tutum Ölçümü, Uyarlama Çal??mas?, Faktör Analizi, Psikolojik Ölçek, Sosyal Psikoloji, Türk Kültürü

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçe'ye uyarlan?p psikometrik özelliklerinin raporland??? y?l 2019'dur.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?n?n genellikle ücretsiz oldu?u varsay?lmaktad?r. Ticari kullan?m için sorumlu yazar Fuad Bakio?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bakio?lu, F. ve Türküm, A. S. (2019). Toplumsal Cinsiyet Rolleri O?lc?eg?i'nin Türkc?e'ye uyarlamas?: Geçerlik ve gu?venirlik çal??mas?. *Kastamonu E?itim Dergisi, 27*(2), 717-725. doi: **10.24106/kefdergi.2697**.

Makalenin orijinaline bu ba?lant? üzerinden eri?ilebilir: kefdergi.kastamonu.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: toplumsal-cinsiyet-rolleri-olcegi-toad.pdf

Ölçe?in orijinal DOC dosyas?na buradan ula??labilir: toplumsal-cinsiyet-rolleri-tutum-olcegi-toad.doc

ARABPSYCHOLOGY.COM

Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin içeri?i ve say?s? için ara?t?rmac?lar, ilgili referans makaleye (Bakio?lu & Türküm, 2019) ba?vurmal?d?rlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM